

Cultura i oci

Bon dia cultura ilercavona

Emigdi Subirats, escriptor

100 anys de Francesc Adell, polític i literat exiliat

El 19 de novembre de 1911 va nèixer Francesc Adell i Ferrer. Natural de Riba-roja d'Ebre, republicà i catalanista, de la corda del conseller de la Generalitat Martí Rouret (militant d'ERC, mestre de professió i mestre catalanista, engendrador de vocacions literàries i polítiques vora l'Ebre), va tenir una activa participació periodística des de ben jove a l'històric setmanari catalanista *El Llamp* (1921-34), de Gandesa, a redós del qual s'aplegava bona part dels joves amants de les lletres de la Ribera d'Ebre i la Terra alta. Empresonat pels fets del 6 d'octubre del 1934, fou president del Centre Pi i Margall. Durant el conflicte bèl·lic, va publicar molts articles a *Llibertat* amb el pseudònim *Crit*, aplegats dintre del llibre *Deu mesos de revolució* de Josep Recasens. Igualment va publicar el conte *El covard* (1938) al quinquinari antifeixista *Meridià*, el qual va ser inclòs al recull *Contes de guerra i revolució (I)* (1936-39). Va ser el representant d'ERC al viatge amb el vaixell *Ipanema* dels intel·lectuals catalans cap a Mèxic. Com els altres escriptors ebrenques exiliats, era soci de l'Orfeó català de Mèxic, tota una ambaixada cultural que aplegava la flor i la nata de la literatura catalana. Anys després, va passar a residir a la població de Saltillo, a l'estat de Coahuila, on justament va instigar la celebració a l'Ateneu Fuentes d'una històrica conferència titulada *Literatura catalana*, de Joan Cid i Mulet, que fou publicada posteriorment i encara és un text de notable referència literària. El literat jesuenc era tot un expert en literatura, que també assessorà l'Artur Bladé en el seu detallat article sobre les lletres ebrenques publicat a l'històric número de *Serra d'Or* de 1965, dedicat a les Terres de l'Ebre. Els lligams entre els literats ebrenques eren constants, doncs. Adell tenia la càtedra de ciències polítiques a l'Escola Superior d'Agricultura Narro i va editar l'obra *Cooperativisme*. També va participar en periòdics i revistes del país asteca com *El Diario* i *Obreros del Progreso*.

Litteratus

■ Un interessant apunt biogràfic seu, amb una acurada descripció de la seua personalitat i interessos, el trobem a l'article *Intent d'homenatge a Francesc Adell*, de l'Artur Bladé i Desumvila, inclòs al seu llibre *De l'exili a Mèxic*. El literat riba-rojà Josep S. Cid, cap dels Serveis de Cultura de la Generalitat a les TE a principis del segle xx, ha publicat l'article *Francesc Adell, evocació en el seu centenari*, al darrer número de la revista *Miscel·lània*, editada pel CERE.

LLENGUA Acte de lliurament, el 19 de novembre

Òmnium premia l'impuls del català a l'Ebre amb el primer Lo Grifonet

El guardó es farà públic durant un sopar a Tortosa. / F. C.

TORTOSA Redacció

Igual com la flor que acaba donant pas al fruit, Òmnium Cultural a les Terres de l'Ebre s'ha plantejat premiar les iniciatives que tinguen com a finalitat impulsar l'ús i el coneixement de la llengua i la identitat catalanes. Per aquest motiu ha creat el premi Grifonet, que es lliurarà per primera vegada el 19 de novembre. El nom del premi, Lo Grifonet, té relació directa amb un dels arbres més presents a les Terres de l'Ebre: "el grifó és el nom que té la petita flor de l'olivera, de la qual acaba sorgint l'oliva. La nostra intenció és premiar aquelles pe-

tites tasques que sovint no destaquen però que també serveixen per potenciar la nostra cultura", explica la presidenta d'Òmnium a les TE, Dolors Queralt.

El lliurament del guardó es farà durant un sopar. Un jurat format per diversos membres d'Òmnium han seleccionat quatre finalistes entre les opcions existents, dels quals han acabat triant el guanyador. El nom no es donarà a conèixer fins al 19 de novembre, en un acte en què també ha confirmat l'assistència la presidenta d'Òmnium a Catalunya, Muriel Casals. L'acte està obert a la participació de tothom. ■

JORNADES

Castelló i l'Ebre, junts en el tercer Congrés de Cultura de la Diòcesi

TORTOSA Redacció

El món cultural i acadèmic del nord del País Valencià i el sud de Catalunya es donaran la mà d'aquí a un mes en el tercer Congrés de Cultura i Territori a les Comarques de la Diòcesi de Tortosa. Aquesta trobada compta amb activitats de caire acadèmic i social, que es desenvoluparan en diferents punts a banda i banda del riu Sénia. "El que pretén en definitiva aquest congrés és aconseguir sinergies entre el món cultural i el de la investigació", apunta l'impulsor de la trobada, el doctor en filologia catalana Miquel-Àngel Pradilla.

Pel que fa a les ponències, tindran lloc a Vinaròs del 23 al 25 de novembre. Aquest apartat compta amb un destacat nombre de conferències, més de mig centenar, segons explica Pradilla. A més, s'han previst diverses taules redones, que versaran sobre diferents aspectes de la realitat social i lingüística de les comarques ebrenques i del nord de Castelló.

El congrés també compta amb un vessant lúdic, amb la trobada d'entitats, que en aquesta ocasió es farà a l'EMD de Jesús el 26 de novembre, amb la participació de diferents associacions del territori. ■

La Imatge

Més de 200 cantants, a la primera Trobada de Corals del Sénia

La Casa de Cultura de la Sénia va acollir els membres de deu formacions: cinc d'ebrenques (Alcanar, Freginals, Santa Bàrbara, Ulldecona i la Sénia), quatre del País Valencià (dos de Benicarló i dos de Vinaròs) i una de Beseit.